

E-konsultatsioon 10 aastat kogemust

Martin Kivi
uroloog, M.D.FEBU
AS Ida-Tallinna Keskhaigla uroloogiakeskuse juhataja
EUS esimees

E-konsultatsioon

E-konsultatsioon

- alates 01.03.2013
- **e-konsultatsiooni eesmärgid:**
 - vähendada ambulatoorse eriarstiabi vajadust
 - vähendada ambulatoorse süsteemi koormust
 - korrastada ambulatoorset eriarstiabi
 - ühine infotehnoloogiline digitaalne keskkond

E-konsultatsioon

- tõhus universaalne digitaalne teenus ja koostöövorm
- suur potentsiaal produktiivse koostöö arendamiseks ja säilitamiseks

E-konsultatsioon

Annab võimaluse perearstil:

- kiiresti konsulteerida eriarstidega patsiendi edasise ravitaktika ja täiendavate uuringute osas
- otsustada eriarstiabisse üleandmise vajalikkuse üle

E-konsultatsioon

Annab võimaluse eriarstil:

- pakkuda patsiendile asjakohast konsultatsiooni/ravi
- lähtuvalt patsiendi probleemist diferentseerida vastuvõtu ooteaja
- läbi e-konsultatsiooni suudab eriarst vältida asjatuid visiite
- vajadusel anda saatekirjad täiendavateks uuringuteks ja määrata nendeks ajad enne esmast vastuvõttu, säästes nii kõigi osaliste aega

Rahvastiku tihedus Eesti maakondades

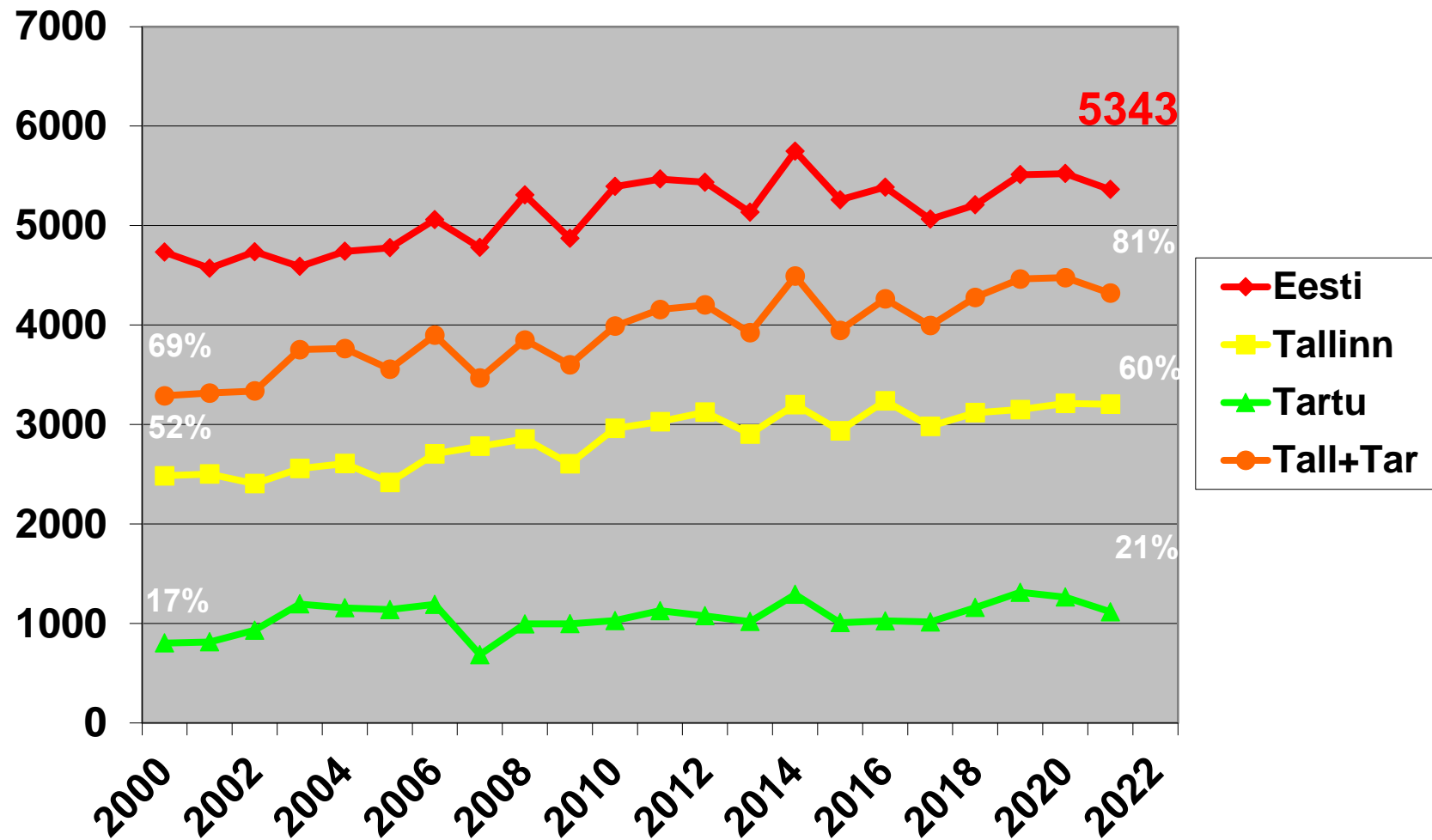
Uroloogia Eestis september 2022

48 uroloogi ja 8 androloogi

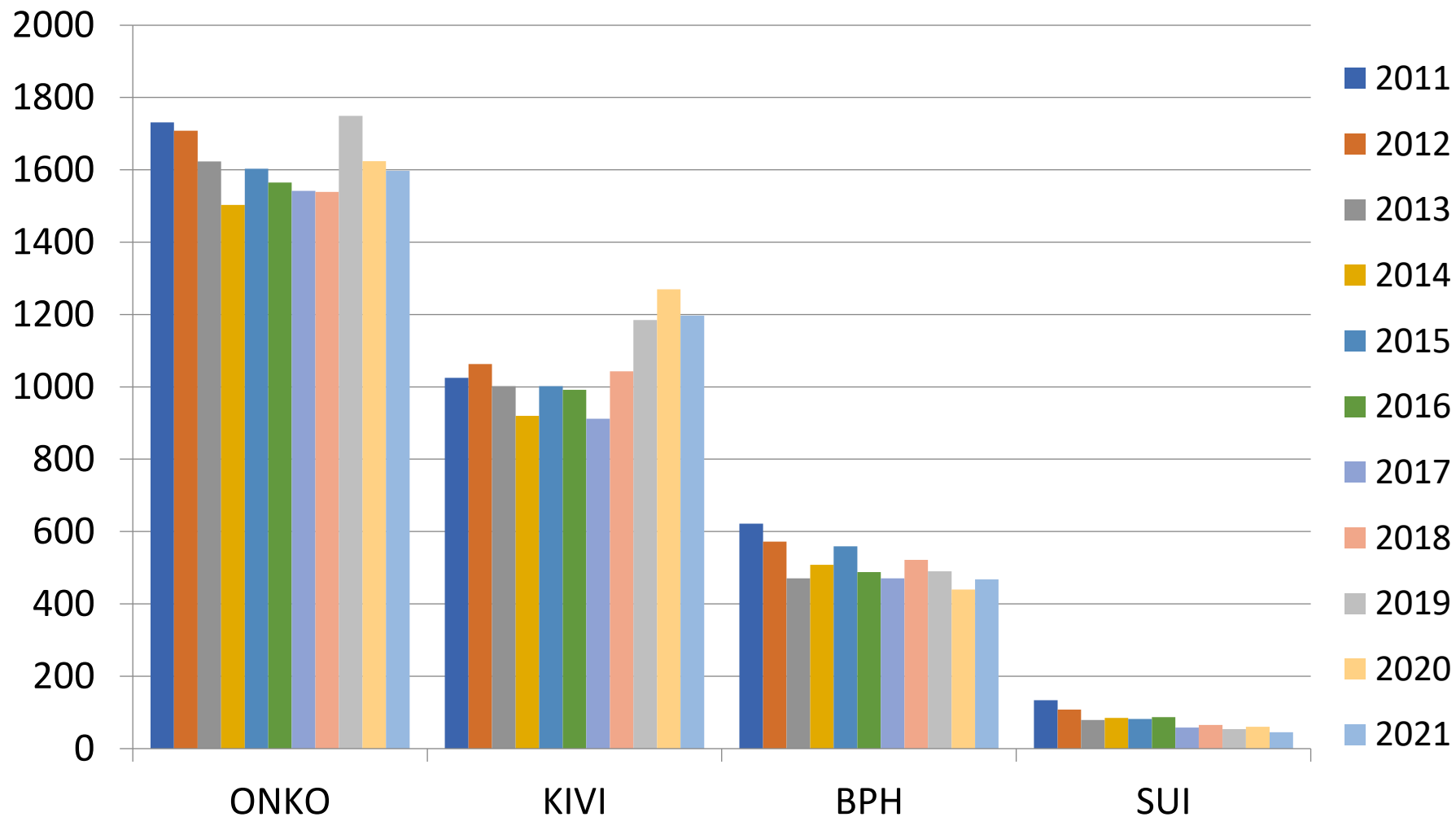
LEGEND
(inimeste arv ruutkilomeetril)

11 kuni 16
16 kuni 17
17 kuni 21
21 kuni 22
22 kuni 23

UROLOOGILISED OPERATSIOONID EESTIS (täiskasvanud)

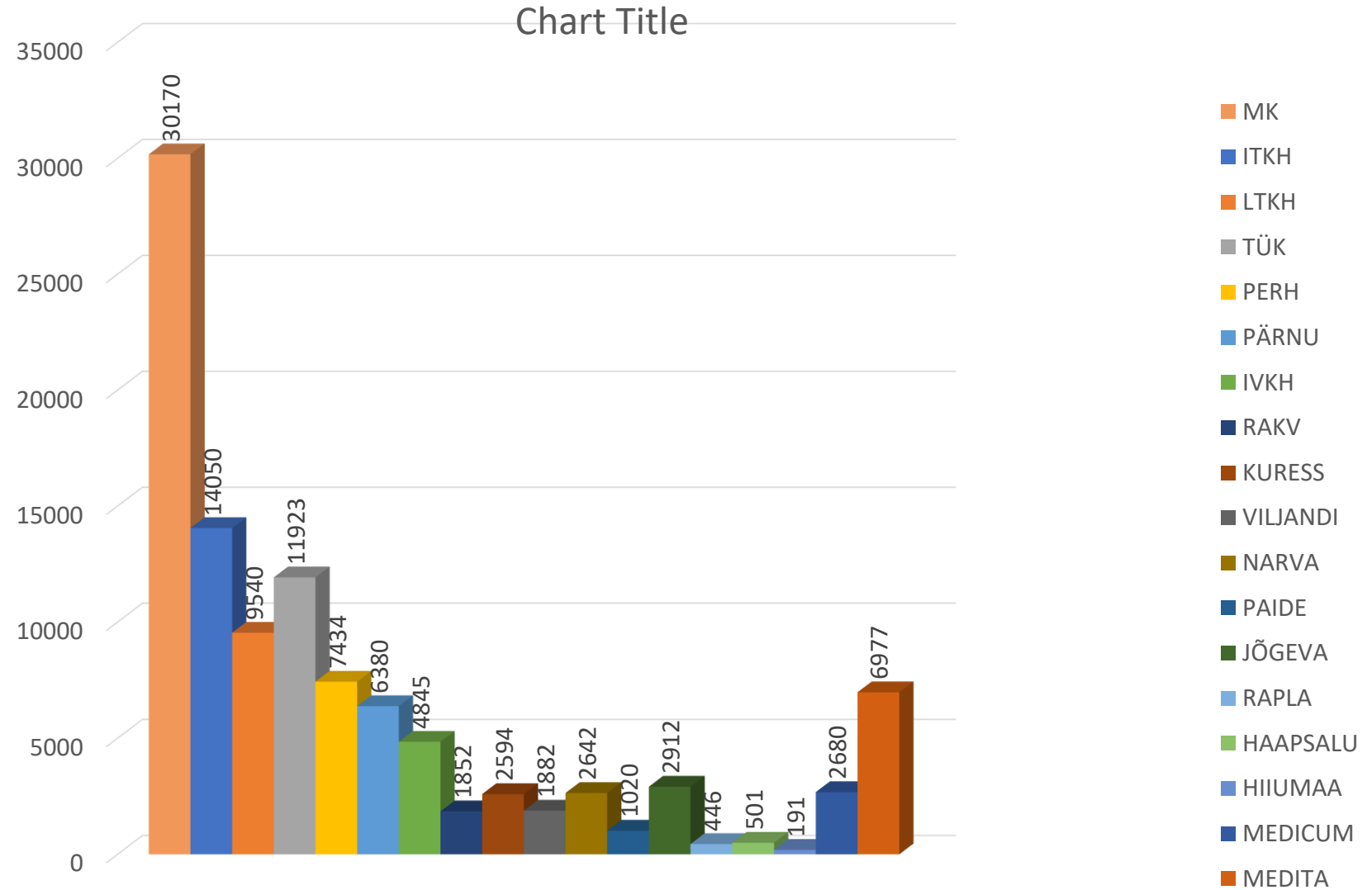

UROLOOGILISTE OPERATSIOONIDE PROPORTSIOONID

■ EUS 2021.a. tegevuse analüüs, dr.P.Baum

Ambulatoorne tegevus, uroloogid 2021 (visiitide arv 107958)

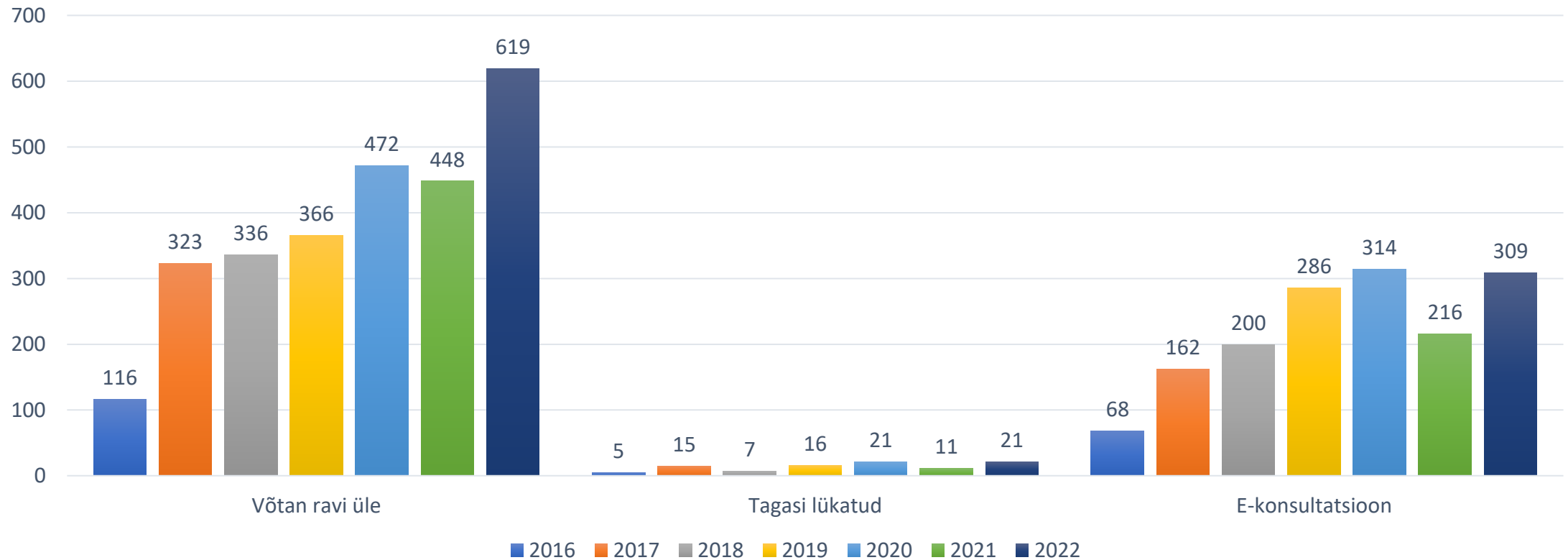
E-konsultatsiooni teenuse osutajad

- TK andmete alusel neid on 14
- Eesti uroloogid on osutanud viimase kolme aasta jooksul 9051 e-konsultatsiooni

- **TÜK(U/A)**
 - **SA PERH**
 - **AS ITK**
 - AS LTKH
 - Pärnu Haigla SA
 - Ida-Viru Keskhaigla SA
 - AS MEDITA BALTICS(U/A)
 - AS Arstikeskus Confido
-
- üle 500 e-konsultatsiooni aastas

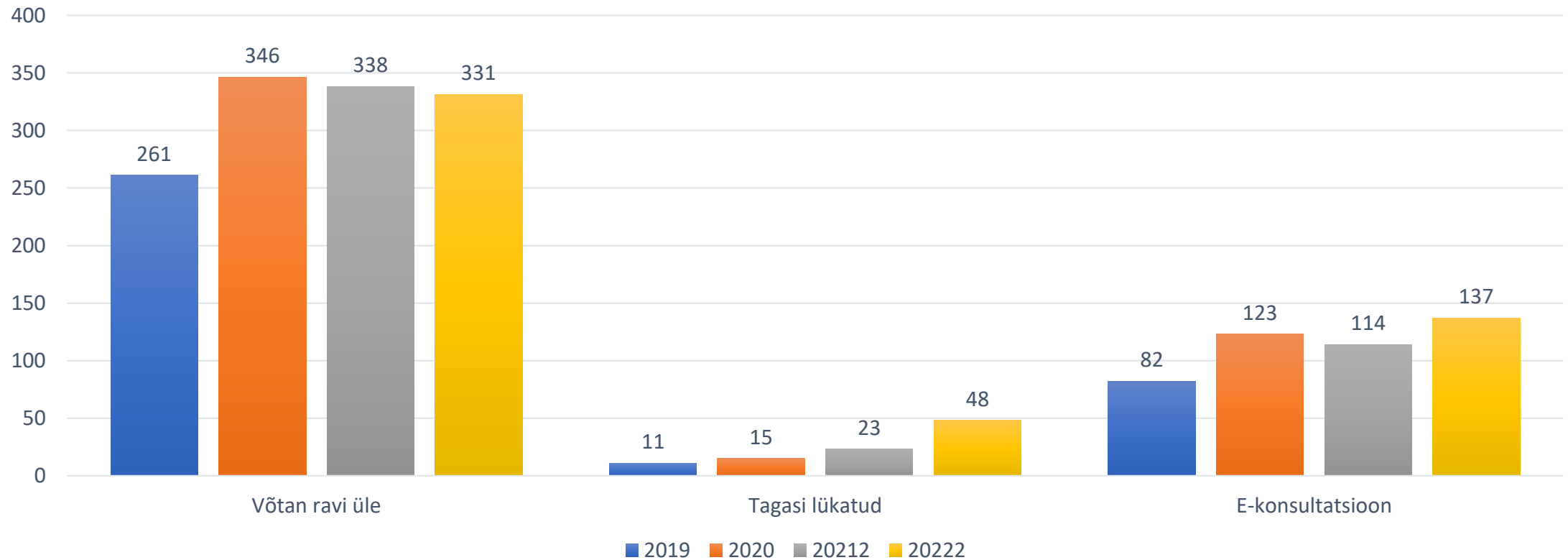
E-konsultatsioonid TÜK

TÜK

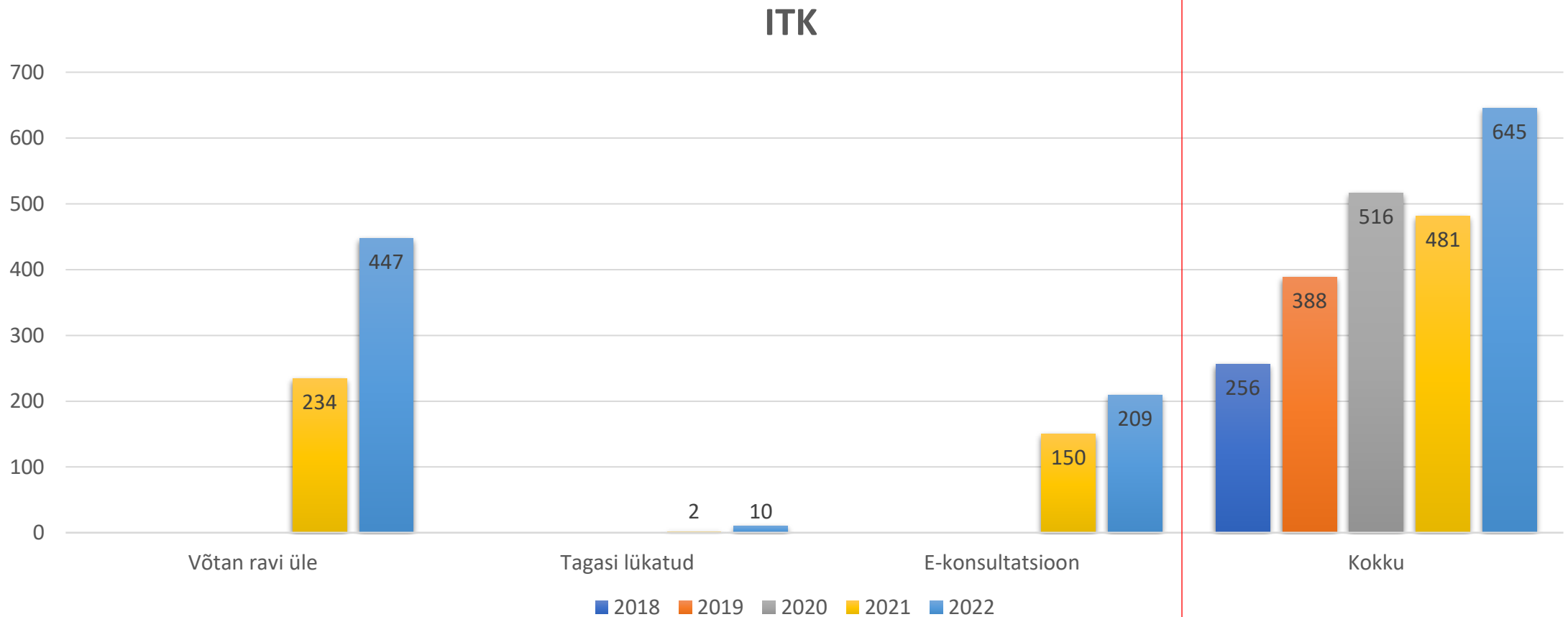

E-konsultatsioonid SA PERH

PERH

E-konsultatsioonid ITK

E-konsultatsiooni saatekirja ja selle vastuse nõuded perearsti poolt patsiendi suunamisel uroloogi e-konsultatsiooni tervise infosüsteemi vahendusel (vastavalt Eesti Perearstide Seltsi ja Eesti Uroloogide Seltsi 19. septembril 2012. a sõlmitud kokkuleppele)

1. **Patsient suunatakse** saatekirjaga uroloogi e-konsultatsioonile järgnevalt loetletud seisundite korral:

1. PSA tõus kahtlusega eesnäärmevähile;
2. urineerimishäired, mis pole allunud medikamentoossele ravile;
3. kahtlus uroloogilise sfääri ja neerupealiste kasvajatele;
4. korduvad urotrakti infektsioonid, komplitseeritud urotrakti infektsioonid;
5. urotrakti ja meeste suguteede (sümptomaatilised) väärarengud;
6. kahtlus kivi(de)le kuseteedes;
7. uriinipidamatus;
8. nähtavad uroloogilised haigused (fimoos, hüdrotseele, skrootumi veenilaiendid,
9. peenise kõverus, hüpo- ja epispaadiad, krüptorhism jne);
10. EMO-s esmaabi saanud patsiendid ja teised lahendamata uroloogilise patoloogiaga.

E-konsultatsiooni saatekirja ja selle vastuse nõuded perearsti poolt patsiendi suunamisel uroloogi e-konsultatsiooni tervise infosüsteemi vahendusel (vastavalt Eesti Perearstide Seltsi ja Eesti Uroloogide Seltsi 19. septembril 2012. a sõlmitud kokkuleppele)

1. **Patsienti ei suunata** saatekirjaga uroloogi e-konsultatsioonile järgnevalt loetletud vältimatut abi vajavate seisundite korral:

1. makrohematuuria;
2. uriinipeetus;
3. anuuria;
4. neerukoolik;
5. äkki tekkinud valu skrootumis (munandi torsioon!);
6. parafimoos;
7. priapism;
8. kuseteede põletik, kus T* pole normaliseerunud 72 t jooksul vaatamata ravile;
9. urotrauma.

E-konsultatsiooni saatekirja ja selle vastuse nõuded **perearsti** poolt patsiendi suunamisel uroloogi e-konsultatsiooni tervise infosüsteemi vahendusel (vastavalt Eesti Perearstide Seltsi ja Eesti Uroloogide Seltsi **19. septembril 2012. a sõlmitud kokkuleppele**)

Saatekirjale esitada järgnev informatsioon:

1.1. eelnevad analüüside ja uuringute tulemused sõltuvalt probleemist:

1.1.1. PSA varasemad väärtused; 1.1.2. uriinianalüüs 1.1.3. uriinikylv; 1.1.4. kreatiniin seerumis;

1.1.5. kõhukoopa ultraheli kirjeldus; 1.1.6. jääkuriin;
1.1.7. urineerimispäevik.

Terviseprobleemi käsitlese
kokkuvõte: kaebused, probleemi olemus
ja kestus

1.2. eelnevad probleemiga seotud operatsioonid (võimalusel epikriis);

1.3. järgnevalt loetletud oluliste kaasuvate haiguste kohta:

1.4. varasemalt probleemi lahendamiseks saadud ravi;

1.5. patsiendi poolt regulaarselt kasutatavate ravimite kohta.

E-konsultatsiooni saatekirja ja selle vastuse nõuded perearsti poolt patsiendi suunamisel uroloogi e-konsultatsiooni tervise infosüsteemi vahendusel (vastavalt Eesti Perearstide Seltsi ja Eesti Uroloogide Seltsi 19. septembril 2012. a sõlmitud kokkuleppele)

- E-konsultatsiooni vastuse korral antava saatekirja vastusel esitada:
 - 2.1. otsuse andmed (ravisoovitused, patsiendi edasise jälgimise vajadus (kelle poolt, kui sageli, millised näitajad);
 - 2.2. kliiniline diagnoos (diagnoosi kood ja nimetus RHK-10 järgi) juhul, kui eriarsti poolt on enne diagnoos püstitatud, vastasel juhul on tegemist esialgse diagnoosiga või selle hüpoteesiga.
- 3. E-konsultatsiooni korral ravi ülevõtmisega (e-konsultatsiooni vastuse liik vastavalt vastuvõtt 7p jooksul, 8-42p jooksul, rohkem kui 42p pärast) esitada saatekirja vastusele järgnev informatsioon:
 - 1.3.1. uroloogi vastuvõtule tulemise kuupäev;
 - 2.3.2. vastuvõtule tulemiseks eelnevalt vajalik täiendav informatsioon.

E-konsultatsiooni saatekirja ja selle vastuse nõuded perearsti poolt patsiendi suunamisel androloogi e-konsultatsioonile tervise infosüsteemi vahendusel

(vastavalt Eesti Perearstide Seltsi ja Eesti Uroloogide Seltsi 06.02.2020 sõlmitud kokkuleppele)

- 1) mehe viljakuse uuringud partnersuhte viljatuse korral (lapse soov > 1 aasta; kui partneri vanus on > 35 aastat, siis erandkorras ka 6 kuu möödumisel);
- 2) hüpogonadismi ja/või hüpoandrogenismi (testosteroon alla vanuselist referentspiiri) leiu või kahtluse korral;
- 3) kusemishäired < 50-aastastel meestel;
- 4) kusemishäired, mis on seotud vaagnapiirkonna ebamugavustunde või valudega;
- 5) PSA tõus üle kahekordse ealise mediaanväärtuse (vaata: Eesti Arst 2011; 90(5):244);
- 6) vaagnapiirkonna ebamugavustunne või valud;
- 7) meeste seksuaalhäired (seksuaalse huvi vähenemine, erektsioonihäire, varane seemnepurse jne);
- 8) kuse-sugutrakti ja genitaalpiirkonna põletikud (eesnaha ja peenisepea põletik, kondüloomid, uretriit, põiepõletik, reie voldipõletik, munandi- ja munandimanuse põletik peale esmast ravikäsitlust);
- 9) mehe välissuguelundite mittekirurgiliste haiguste diagnostika ja ravi; 10) rinnanäärmehaigused meestel;
- 11) mehepoolset kontratseptsiooni puudutav nõustamine, vasektoomia eelne ja järgne nõustamine ning uuringud;
- 12) EMO-s esmaabi saanud ja lahendamata androloogiliste haigustega patsiendid;
- 13) muud androloogilised haigused ja probleemid.

E-konsultatsioonid

- Paljud erialad osutavad e-konsultatsioone: **32+1**(täiskasvanute silmaarsti pilootprojekt)
- E-konsultatsiooni nõuded perearstidele väga erinevad/keerulised, mis suurendab perearstide töökoormust
- Saatekirjad ei sisalda alati kogu eriarstile vajaliku informatsiooni
- **Lihtsustada/konkretiseerida e-konsultatsiooni nõuded**
- **Prioritiseerida e-konsultatsiooni probleemi**
- **Eriarsti vastuse prioritiseerimine**

Probleemi prioritseerimine

Probleemi olemus/kaebused

kõrge prioriteet „V“

- PK kahtlus (neerupelise, meeste ja naiste kuseteede ja meeste suguteede PK)
- Urineerimishäired/uriinipidamatus
- Raviresistentsus (probleemi olemus: urineerimishäired, jääkuriin; infektsioon, jt);
- Anatoomilised muutused/arenguanomaaliad (nt. välissuguelundite patoloogiad)
- Neerukivitõbi

E-konsultatsiooni korral ravi ülevõtmisega (e-konsultatsiooni vastuse liik vastavalt vastuvõtt 7p jooksul, 8-42p jooksul, rohkem kui 42p pärast) esitada saatekirja vastusele järgnev informatsioon:

E-konsultatsioon

- Eriarsti poolt koostatud nõuetekohane vastus saadetakse tervise infosüsteemi vahendusel perearstile **nelja tööpäeva jooksul alates** e-konsultatsiooni saatekirja saatmisest.
- **Prioritiseerimata e-konsultatsioonid suurendavad arstide töökoormust**

E-konsultatsiooniga seotud mured

- E-konsultatsioonide arv kasvab, kuid uroloogide ja androloogide arv on oluliste muutusteta (vastatakse amb. vv ajal; valvearst; see kes on vaba)
- Praegu e-konsultatsiooni vastamisele kulub oluliselt rohkem aega: mahukas digilugu, alati pole võimalik leida kogu infot, mille tõttu pt sageli kutsutakse eriarsti vv-le(!)
- Subjektiivne(!): ei saa alati leida (kiiresti) digiloost vastava informatsiooni ja pt-i objektiivselt hinnata

E-konsultatsiooniga seotud mured

- E-konsultatsioonide optimaalne arv peaaegu saavutatud haiglates, kus seda teenust osutatakse (üks konsultatsioon 10min/500 konsultatsiooni/ 83 töötundi/2 nädalat tööd arvuti taga)
- E-konsultatsioonide suunamise administreerimise võimaluse tekitamine; nt ei saa valida e-konsultatsioonidega ülekoormatud raviasutust

E-konsultatsiooniga seotud mured

- Suureneb ajaline(arvuti taga) koormus perearstidel/eriarstidel
- E-konsultatsioonide kvaliteedi hindamine(keeruline)
- Jätkuv e-konsultatsioonide arvu kasv kutsub esile kvaliteedi languse

E-konsultatsioon

- E-konsultatsioon säästab tervishoiu resurssi, kuid e-konsultatsioonide kriitilise arvu saavutamisel kindlasti hakkab langema ravikvaliteet
- Piirhinnad: eriarsti esmase vv ja e-konsultatsiooni piirhindade suur erinevus 35,59 vs 27,46eur
- Perearstikeskuste töökvaliteeti hinnatakse väljastatud e-konsultatsioonide arvu alusel (>10 aastas)
- E-konsultatsioonide vastamine ei ole eriarstidele tasustatud(enamustel juhtudel)

Tänan kuulamast!